

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek senátu JUDr. Dariny Ličkovej a JUDr. Júlie Horskej v právnej veci žalobcu: **Ing. V., G.**, zastúpeného advokátom JUDr. E., H. proti žalovanému: **S., o zaplatenie 24 434 608,80 Sk**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 6. októbra 2008, č. k. 4 Cb 6/04-249, v znení opravného uznesenia z 19. januára 2009, č. k. 4 Cb 6/07-277, takto

r o z h o d o l:

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 6. októbra 2008, č. k. 4 Cb 6/04-249 v znení opravného uznesenia z 19. januára 2009, č. k. 4 Cb 6/07-277 sa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

Rozhodol tak s odôvodnením, že žalobca si uplatnil náhradu škody, spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 58/1969 Zb. Žalobca doručil Ústrednému kontrolnému a skúšobnému ústavu poľnohospodárskemu v Bratislave prihlášky podľa § 15 ods. 2 zákona č. 291/1996 Z. z. o odrodách a osivách a požiadal o uznanie množiteľských porastov pšenice letnej - ozimnej, ktoré boli osiate množiteľským materiálom odrôd Balada, Boka, Brea a Bruta. Žalobca prihlášky doručil so sprievodným listom z 25. februára 2002, na ktorom mu potvrdili pečiatkou a podpisom prevzatie prihlášok 27. februára 2002. Dňom doručenia prihlášok bolo začatých deväť správnych konaní podľa § 18 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. v spojení s § 30 a 38 písm. d/ zákona č. 291/1996 Z. z. V začatých deviatich správnych konaniach bolo jedným rozhodnutím kontrolného ústavu z 27. mája 2002, sp. zn. 382/III/02 zastavené uznávanie množiteľských porastov. Proti tomuto rozhodnutiu žalobca ako účastník správnych konaní podal listom z 12. júna 2002, sp. zn. 31/2000-14-419 odvolanie. M. odvolanie zamietlo a potvrdilo napadnuté rozhodnutie rozhodnutím z 18. júna 2002, č. 5826/2002-510. Listom z 10. marca 2003, sp. zn. 22/2002 podal žalobca návrh na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania. Jeho návrhu bolo vyhovené. Následne kontrolný ústav ako prvostupňový správny orgán podal 13. októbra 2003, sp. zn. 760/R/2003 rozklad proti rozhodnutiu z 11. júla 2003, č. k. 5856/02-420. Súd z vykonaného dokazovania ďalej zistil, že medzi zmluvnými stranami M. ako strana, ktorá poskytuje výhradné právo a A., Z., zastúpený Ing. V., bola uzavretá 2. januára 1994 zmluva o výhradnom práve na zastupovanie, obchodné využívanie a ďalšie množenie odrôd M.. Podľa čl. I ods. 2 M., a.s. ako výhradný nositeľ práva splnomocňuje A. za nositeľa výhradného práva na skúšanie, prihlasovanie k registrácii a prihlasovanie k právnej ochrane, množeniu a obchodnému využívaniu osív svojich odrôd v Slovenskej republike za podmienok uvedených v tejto zmluve. V tejto zmluve nebol udelený súhlas majiteľa šľachtiteľských osvedčení na vykonanie úkonov podľa § 8 ods. 5 písm. a/ zákona č. 132/1998 Z. z. Keď žalobca nemal s majiteľom šľachtiteľského osvedčenia uzavretú licenčnú zmluvu, nemá nárok ani na ukončenie množiteľského cyklu ako jedného z osobitných práv, spojených s obchodným využívaním odrody, čím mu nemohla vzniknúť škoda, ktorú si uplatňuje. Rozhodnutie o náhrade škody, spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé i na úvahe o príčinnej súvislosti medzi takýmto postupom a vzniknutou škodou, ako jeden z rozhodujúcich predpokladov zodpovednosti za škodu. Porušenie právnej povinnosti spočíva

v existencii takého úkonu, ktorý je v rozpore s objektívnym právom. Príčinná súvislosť, ako jedna zásada zo zákonných požiadaviek vzniku zodpovednosti za škodu znamená, že medzi protiprávnym úkonom a vzniknutou škodou musí byť vzťah príčiny a následku. Existencia príčinnej súvislosti musí byť v každom konkrétnom prípade bezpečne preukázaná, nemôže byť len predpokladaná. Vzťah medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody musí byť bezprostredný. S poukazom na uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že nebol naplnený ani predpoklad - príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou, ako ani protiprávny úkon, preto žalobu zamietol.

Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Žiadal napadnuté rozhodnutie zmeniť a žalobe vyhovieť, resp. zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Svoje odvolanie odôvodnil tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne nesprávne. Poukázal na rozdielne rozhodnutia Najvyššieho súdu SR v tejto veci a obdobnej veci o vecnej príslušnosti súdu. V tejto veci súd dospel k záveru, že vecne príslušným na prejednanie a rozhodnutie veci je krajský súd a v druhej obdobnej veci rozhodol o vecnej príslušnosti okresného súdu. Žalobca sa prikláňa k názoru, že v danom prípade mal vec na prvom stupni rozhodnúť Okresný súd Bratislava I, ktorý je súdom špecializovaným na oblasť priemyselných práv. Ďalej namietal, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, lebo záverečná reč žalovaného mu v písomnej forme bola doručená krátkou cestou na poslednom pojednávaní a on sa nemal možnosť s ňou oboznámiť. Súd prvého stupňa podľa jeho názoru nesprávne právne posúdil vec. Uviedol, že žalovaný svojím vlastným rozhodnutím vyhovel podnetu na preskúmanie svojho rozhodnutia mimo odvolacieho konania, čím potvrdil, že pôvodné správne konanie bolo zastavené protiprávne a tým došlo k nesprávnemu úradnému postupu konajúcich správnych orgánov a k vydaniu nezákonných rozhodnutí. Tvrdí, že napriek tomu, že súd mal preukázanú nezákonnosť rozhodnutí žalovaného v roku 2003, mal tým preukázanú škodu z neuznávania množiteľských porastov a množiteľských materiálov, k tvrdeniu žalobcu vôbec neprihliadol. Tvrdí, že v konaní bola splnená podmienka na uplatnenie jeho nároku na náhradu škody podľa § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. a že nezákonné rozhodnutia žalovaného boli zrušené rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 29. septembra 2005, č. k. 14S 128/2005-54, 14S 134-141/2005, ktorými samotný súd uznal, že rozhodnutia žalovaného sú nezákonné. Uvedený rozsudok je pre súd v prejednávanej veci záväzný a tento napriek tomu naň neprihliadol.

Pokiaľ súd dospel k záveru, že chýba súhlas majiteľa šľachtiteľského osvedčenia na množenie a prihlasovanie množiteľských materiálov do uznávacieho konania, odvolateľ

uviedol, že samotná zmluva z 2. januára 1994 bola tzv. *contracta mixta* v zmysle § 491 ods. 1 Obč. zák., lebo obsahovala aj mandát na registráciu uvedených odrôd a aj mandát na ich právnu ochranu a zároveň obsahovala aj súhlas na výhradné obchodné využívanie odrôd na území Slovenskej republiky, teda exkluzivitu. Žalobca tvrdí, že táto zmluva už podľa názvu bola zmluvou, na základe ktorej žalobca nadobudol o. i. aj výhradné právo na obchodné využívanie a ďalšie množenie odrôd M., M., a.s. na území Slovenskej republiky. Konajúci súd na názov zmluvy neprihliadol a dospel k neopodstatnenému záveru, že touto zmluvou nebol udelený súhlas majiteľa šľachtiteľských osvedčení na vykonávanie úkonov podľa § 8 ods. 5 písm. a/ zákona č. 132/1989 Zb. Tento záver je nesprávny. Žalobca je toho názoru, že najmenej 80% textu zmluvy z 2. januára 1994 sa týka práve samotného výkonu priemyselných práv v semenárskej praxi, teda sa týka licenčnej zmluvy v zmysle § 8 ods. 4 zákona č. 132/1989 Zb. a § 508 ods. 2 Obch. zák. Od roku 1994 žalobca ako poskytovateľ licencie dodával množiteľom východiskové množiteľské materiály, tieto sa rozmnožovali, množiteľské porasty sa uznávali spolu s vyrobenými množiteľskými materiálmi v správnych konaniach, a to na základe sublicenčných zmlúv, uzatváraných výhradne medzi žalobcom a množiteľmi podľa čl. II ods. 4 zmluvy z 2. januára 1994. Je toho názoru, že príčinná súvislosť bola v konaní preukázaná tým, že žalovaný a ÚKSUP porušili právnu povinnosť spočívajúcu v existencii takého úkonu, ktorý je v rozpore s objektívnym právom a žalobcova škoda je následkom protiprávných úkonov ÚKSUP-u a žalovaného, ktorých sa dopustili tým, že neuznávali množiteľské porasty a množiteľské materiály, hoci im táto povinnosť vyplýva zo zákona.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Prvostupňový súd správne vyhodnotil dôkazy, predloženú zmluvu posúdil ako zmluvu obchodnú, ktorou nebol udelený súhlas majiteľa šľachtiteľských osvedčení na vykonanie úkonov podľa § 8 ods. 5 písm. a/ zákona č. 132/1989 Zb., z čoho vyplýva, že žalobca s majiteľom šľachtiteľského osvedčenia nemal uzavretú licenčnú zmluvu, nemal ani právo na dokončenie množiteľského cyklu ako jedného z osobitných práv spojených s obchodným využívaním odrody, čím mu nemohla vzniknúť škoda, ktorú si uplatňuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) prejednal odvolanie podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v zmysle ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

Predmetom odvolacieho konania je zaplataenie 24 434 508,80 Sk z titulu náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho, Bratislava (ďalej len ÚKSUP) ako prvostupňového správneho orgánu a žalovaného ako druhostupňového správneho orgánu, ktorú si žalobca uplatnil v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. Žalobca svoj nárok opiera o rozhodnutie žalovaného z 11. júla 2003, č. 5856/02-420, ktorým vyhovel podnetu na preskúmanie svojho rozhodnutia z 18. júna 2002, č. 5856/02-510 mimo odvolacieho konania a zrušil rozhodnutie ÚKSUP-u, ako aj svoje potvrdzujúce rozhodnutie, vydané v rámci odvolacieho konania, ktorými rozhodnutiami boli konania vo veci prihlásených porastov odrody M. do uznávacieho konania zastavené.

Z predložených rozhodnutí vyplýva, že začaté konania o prihláške k uznaniu porastov boli zastavené z dôvodu, že nebol predložený súhlas majiteľa šľachtiteľského osvedčenia právne chránených odrôd podľa § 8 ods. 5 zákona č. 132/1989 Zb., ktoré sa vyžaduje v prípade, ak ide o odrodu právne chránenú. Podľa rozhodnutia žalovaného z 11. júla 2003, č. 5856/02-420 prvostupňový a druhostupňový správny orgán nesprávne jedným rozhodnutím zatavil 9 správnych konaní, začatých na návrh účastníka, pričom nezisťoval skutočný stav veci a nezaobstaral si potrebné doklady pre rozhodnutie, najmä neskúmal, či došlo alebo nedošlo k zániku práva účastníka správneho konania na dokončenie množiteľského cyklu u zastupovaných odrôd po ukončení platnosti zmluvy z 2. januára 1994. Neskúmal, či tento účastník má alebo nemá právo na obchodné využívanie predmetných odrôd. Preto uložil ÚKSUP-u, ktorému vec vrátil na ďalšie konanie, posúdiť každé začaté konanie samostatne a vyhodnotiť predložené dôkazy a opäť o žiadosti podľa čl. V ods. 5 zmluvy z roku 1994 rozhodnúť po vyžiadaní súhlasu majiteľa šľachtiteľského osvedčenia na obchodné využívanie odrody.

Z uvedeného vyplýva, že žalovaný vo svojom zrušujúcom rozhodnutí vytkol prvostupňovému a druhostupňovému správne mu orgánu formálne pochybenie. Formálne pochybenie správneho orgánu však nie je v príčinnej súvislosti s tým, že žalobca nedosiahol zisk a nespôsobilo mu ani inú škodu. Žalobcovi nič nebránilo, aby po právoplatnom zastavení konania opätovne podal prihlášky a nič mu nebránilo ani žalovať správny orgán pre nečinnosť, teda postupovať podľa štvrtej hlavy, piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Navyše žalobca nedoložil do spisu pozitívne rozhodnutie, len rozhodnutie o formálnom pochybení správneho orgánu. Preto súd prvého stupňa správne uzavrel, že rozhodnutie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od preukázania príčinnej súvislosti medzi takýmto postupom a vzniknutou škodou

a existencia príčinnej súvislosti musí byť bezpečne preukázaná, nemôže byť len predpokladaná, ako v danom prípade.

Pokiaľ ide o námietku vecnej nepríslušnosti konajúceho súdu, tejto námietke odvolací súd nevyhovel, nakoľko v konaní nedošlo k procesnému pochybeniu, ktoré by malo za následok nesprávne rozhodnutie a navyše Najvyšší súd Slovenskej republiky svojim rozhodnutím z 26. septembra 2007 právoplatne rozhodol, že o nároku žalobcu na náhradu škody, spôsobenej nezákonným rozhodnutím, rozhodne Krajský súd v Bratislave.

Ďalej odvolací súd z obsahu spisu zistil, že žalobca mal v konaní možnosť predkladať návrhy na dokazovanie, mal možnosť sa vyjadrovať na pojednávaní k výsledkom dokazovania a až po vyhlásení účastníkov, že nemajú žiadne návrhy na doplnenie dokazovania, súd vyhlásil dokazovanie za skončené. Preto žalobcovi nebolo znemožnené uplatnenie jeho procesných práv a nebola mu odňatá možnosť konať pred súdom. Vzhľadom na to, odvolací súd ani tejto námietke odvolateľa nevyhovel.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že súd prvého stupňa rozhodol vecne správne, keď žalobu zamietol, preto napadnuté rozhodnutie podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, ktorému nevznikli žiadne trovy odvolacieho konania, preto mu odvolací súd ich náhradu nepriznal.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 18. júna 2009

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.